

Jak to má středisko

Jako základní organizační jednotka středisko zajišťuje skautskou výchovu dětí a mládeže v daném místě a garantuje její kvalitu, takže na něm leží velký díl odpovědnosti za práci v oddílech. Poskytuje také technické a materiální zázemí oddílům, což na středisko klade organizační a finanční nároky. Je proto povinností střediska důsledně zvážit vznik nového oddílu - výhody takového kroku, ale i možná rizika, posoudit kompetence jeho vedení a perspektivu jeho fungování. Oddíl může založit pouze středisko usnesením střediskové rady a vedoucího oddílu jmenuje vedoucí střediska se souhlasem střediskové rady (tedy vznik oddílu i jeho vedení má být vždy společným tématem pro jednání na úrovni střediska).

Rozhodování o vzniku nového oddílu je v podstatě srovnáváním potřeb nového oddílu a možností střediska. Středisko má povinnost kontroly (supervize) a může nabízet podporu ve vedení nebo s technickým a materiálním zázemím. Je zřejmé, že zcela jinou úroveň podpory bude potřebovat nový oddíl založený z iniciativy střediska (s vlastním kvalifikovaným a zkušeným vedoucím a s technickým zázemím střediska), zatímco oddíl založený na zelené louce dospělými nováčky může na středisko klást nemalé nároky. Při rozhodování mohou pomoci následující otázky:

- Jak dobře známe vedení nového oddílu? Pokud chce oddíl založit zkušený vedoucí našeho střediska, kterého dobře známe a máme v něj důvěru, bude potřeba supervize i podpory minimální. Pokud přichází nový vedoucí zvenku, je třeba nastavit funkční úroveň spolupráce, která umožní středisku podporu nad kvalitou výchovy v novém oddíle.
- Jaké jsou kompetence vedení nového oddílu? Zakládá oddíl kvalifikovaný skautský vedoucí, nekvalifikovaný skaut, vedoucí z jiné organizace nebo člověk bez předchozí zkušenosti s vedením kluků a holek? Každý z nich bude potřebovat jinou úroveň podpory.
- Jak silné je vedení nového oddílu? Jedná se pouze o jednotlivce, nebo již má kolem sebe tým spolupracovníků, se kterými se může podělit o jednotlivé role a úkoly?
- Jaké materiální zázemí bude mít nový oddíl? Má se kde scházet, kde tábořit, má vybavení pro činnost i táboření, nebo je schopen získat prostředky, za které je pořídí? Co na to střediskový hospodář?
- Kde bude nový oddíl fungovat - v našem městě, nebo v sousední obci? Jak často máme možnost se tam dopravovat, příp. potkáváme se s vedením nového oddílu

někde jinde?

- Může nám vznik nového oddílu pomoci a dlouhodobě přispět k rozvoji střediska a skautingu? Může oddíl dostat skauting do míst, kde zatím naše středisko nepůsobí a stát se tak novou příležitostí? Nejsou některé členky či členové z místa, kde oddíl vznikne? Může nám nový oddíl pomoci s uvolněním/navýšením kapacit jiných přeplněných oddílů?

Při zjišťování předpokladů a vizí vedení nového oddílu je vhodné ptát se velmi konkrétně a prakticky – např. Jak získáte první členy? Kde se budete scházet? Jak často budete mít schůzky, výpravy? Kdo je povede? V druhém kroku by měla středisková rada realisticky zhodnotit vlastní možnosti.

- Máme kapacitu poskytovat supervizi? Jak často můžeme navštěvovat akce nového oddílu, dokážeme dávat efektivní zpětnou vazbu? Má náš výchovný zpravodaj nebo činovník, který agendu řeší, kapacitu věnovat se dalšímu oddílu – a máme vůbec výchovného zpravodaje?
- Máme ve středisku volné vedoucí, kteří by mohli ze začátku pomoci novému oddílu v činnosti? Ať již jako mentoři týmu nového oddílu, nebo jako pomocní vedoucí v případě potřeby?
- Můžeme nabídnout prostory v klubovně, vybavení pro činnost, či tábornické vybavení? Můžeme se podělit o naše tábořiště?
- Neohrozí vznik nového oddílu funkčnost našich stávajících oddílů? Pokud ano, uneseme takové omezení, je založení nového oddílu „za přijatelnou cenu“?
- Může být nový oddíl příležitostí pro některé současné dospělé, kteří tím získají novou příležitost a motivaci k nové činnosti?

Vznik oddílu bude od střediska vyžadovat praktická opatření: např. bude třeba založit nový bankovní účet, který bude k dispozici výhradně novému oddílu, nebo zvolit jinou alternativu k přehlednosti na účtu např. v podobě variabilních symbolů. Bude třeba přenastavit systém rozdělování dotací, dohodnout se na výši členských příspěvků a jejich využití, pravidla pro evidenci majetku a jeho půjčování. V tomto procesu pomůže, pokud má středisko dohodnutá a jasně popsaná pravidla, možná bude třeba je teprve vytvořit. Měla by proběhnout dohoda, zda a jakou formou se nový oddíl zapojí do střediskových akcí.

Pozor: Hlavní rizika, které by středisko mělo podchytit

Ochrana a bezpečí holek a kluků – pokud vedení nového oddílu středisko nezná, je zcela na místě sehnat si reference a pokusit se zjistit něco o jejich předchozích zkušenostech. Seznam ho s navrhovaným zněním Kodexu jednání dospělých (právě prochází diskusi v Junáku). Upozorňuje na konkrétní očekávání kladená na jednání dospělých vůči dětem. Vychází přitom z obecných skautských principů, slibu i zákona.

Nemějme ostych požádat o reference, ani pokud se jedná o skauty. Rozumný člověk to nebude brát jako projev nedůvěry, ale jako snahu poctivě vykonávat dohled nad kvalitou skautské výchovy ve svých oddílech.

Zakotvení ve skautských hodnotách - zejména u dospělých nováčků je třeba poskytnout podporu, která jim pomůže v činnosti vyváženě využívat všechny prvky skautské výchovné metody. Rozsah takové podpory může být hranicemi možností výchovného zpravodaje - má středisko další možnosti kvalifikované podpory?

Tip: Užitečná ti také může být metodika [Dospělí vítání aneb jak zapojit dospělé nováčky do skautské činnosti](#) [↗](#).

Finanční řízení – zejména pořádání táborů a velkých akcí s sebou nese finanční riziko, je proto nutné alespoň ze začátku poskytnout podporu nebo alespoň supervizi ze strany hospodáře střediska nebo jiného kvalifikovaného činovníka. Samozřejmě je poté schvalování rozpočtů větších, i oddílových akcí střediskovou radou.

Registrace členů – práce se skautISem, evidence a registrace členů, či ochrana osobních údajů jsou specifické dovednosti, které sice vykonávají vedoucí oddílů, zodpovědnost však za ně nese vedení střediska. Je proto namístě poskytnout podporu.

Kvalifikace vedení - ideální je, pokud dospělí zakládající nový oddíl už mají potřebnou skautskou kvalifikaci (typicky vůdcovská zkouška), ale realita je mnohem pestřejší a běžnější bude, že zájemci o vznik oddílů ji zatím mít nebudou. To však není překážkou. Většinou totiž budou velmi nadšení do činnosti a rádi na nějaký kurz či kvalifikační zkoušku vyrazí. Zároveň budou nakloněni i mentoringu, podpoře a dobrým radám jiných zkušených činovnic a činovníků vašeho střediska. Nebojte se tedy v rámci registrace novému oddílu i jeho vedení udělit potřebnou výjimku, v prvních letech to není nic divného a i nadřízený okres a kraj vás v tom určitě podpoří.

Jak může středisko podpořit vznik nového oddílu

- Pokud jsou noví vedoucí bez potřebných zkušeností (dospělí nováčci, skauti bez kvalifikace), lze jim nabídnout stáž u fungujícího oddílu. Ideální stáž je celoroční a novému vedoucímu nabídne možnost podílet se na všech aspektech vedení – stanovení výchovných cílů, tvorba ročního plánu, vedení oddílových rad, příprava a vedení jednotlivých akcí, příprava a vedení tábora, práce na středisku, s rodiči, atd. Aktivní zapojení nových vedoucích navíc umožní vedení střediska je lépe poznat.
- Zkušenějším vedoucím (ať už ze střediska, nebo odjinud) může pomoci [mentoring](#). Výchovný zpravodaj nebo jiný zkušený vedoucí může touto formou posílit nejen kvalitu činnosti v nově vzniklém oddílu, ale také včas podchytit problematiku

aspekty a řešit je se střediskovou radou. Pokud středisko nemá kapacitu takovou podporu poskytnout, může se obrátit na okres či kraj. Pokud středisko dosud nemá zkušenost se založením nového oddílu, je namíste poptat mentora z okresu i kraje, který by poskytl podporu nejen novému oddílu, ale i vedení střediska.

- Minikurz pro vedoucí na střediskové úrovni může novému vedení poskytnout základní podporu v oblastech, které si sám nebo ve spolupráci s mentorem či výchovným zpravodajem pojmenuje. Do kurzu lze zapojit odborníky na různá témata – někdo umí vytvářet a vést skvělé duchovní programy, někdo jiný výborně rozumí rozpočtování akcí.
- Výměna zkušeností a tipů k vedení může být přínosná nejen pro nový oddíl, ale vlastně pro všechny oddíly střediska. Společný čas a prostor pro vzájemnou inspiraci bývá vzácný, vznik nového oddílu proto může být vhodnou příležitostí.
- Zajištění kvalifikace k vedení oddílu, pokud nový oddíl při zakládání nemá kvalifikované vedení, by mělo být prioritou. Středisko může nabídnout vhodné vzdělávací kurzy a pomoci novému vedení se na ně připravit.
- Pomoci při jednání s vedením obce, ve které oddíl vzniká. Zajistit podání žádosti o dotaci u obce, kraje, či ústředí v rámci [Dotace na podporu činnosti nových oddílů](#)

Nebojte se toho a vznik nových oddílů podporujte!

Přestože vznik nového oddílu vyžaduje podporu střediska a některých jeho činovníků, zároveň je to velká příležitost. Díky novému oddílu může vaše středisko dostat skauting do míst, kde zatím není. Skrze nový oddíl nabídnout skvělé zážitky, kamarády a úžasný program dalším klukům a holkám, ke kterým se vaše současné oddíly nedostanou. Nový oddíl může rozšířit okruh sympatizantů skautingu kolem vašeho střediska, kteří budou přínosem pro jeho činnost.

Jako středisko vznik nového oddílu vždy pečlivě zvažte, ale pokud je to jen trochu možné, podpořte takové snahy, podpořte dané dospělé dobrovolníky a umožněte zažít skauting i dalším lidem. Zakládat nové oddíly je totiž normální a přínosné.